

MEDBEDÖMNING AV PROJEKTET "KVINNOCOACHER VID HÄLSOCENTER"

Medbedömare: Marita Mossberg

Syftet med ovanstående projekt är dels att förbättra kunskapsläget om villkoren och möjligheterna för sjukskrivna kvinnor i Norra Västmanland att komma åter i arbete, dels att pröva metoder med särskilda kvinnocoachtjänster inom Norra Västmanland med målet: Återgång i arbete.

Den första etappen har nu genomförts och tolv personer har genomgått hela programmet. För tio av dessa kvinnor har en förändring inträffat så att de har påbörjat arbete eller arbetsträning eller är i andra arbetslivsinriktade åtgärder och god prognos finns för resterande 20 personer som fortfarande inte är klara.

Av gruppen på 40 personer har 32 personer valt att delta. Bortfallet har enligt uppgift berott på att personerna haft motivationsbrist, att det inte passat i tiden och i något fall stämde inte personkemin mellan coachen och kvinnan.

Vid kartläggning av kvinnornas förutsättningar har det framkommit en multiproblematik hos många av dem i form av en negativ social situation med en traumatisk och trasslig uppväxt, övergrepp, trakasserier, låg utbildningsnivå, generellt dåliga levnadsvanor som övervikt och daglig rökning samt depression. Flera av kvinnorna har barn som inte sällan har diagnoser som ADHD, ADD, Asperger och Borderline.

Trots dessa förutsättningar har coacherna lyckats hitta lösningar för tio av de tolv kvinnor som är klara och dessa har därigenom kommit framåt i sin rehabilitering. Detta är ett mycket bra resultat. Målet återgång i arbete är kanske inte helt realistiskt redan efter sex månader med tanke på den multiproblematik som visat sig finnas men om kvinnorna kan börja se andra framtidsalternativ än sjukskrivning så är även detta ett bra resultat.

Det som framkommit vid mina kontakter med kvinnor som deltagit och deras handläggare på Försäkringskassan är att projektet har betytt mycket för kvinnorna rent psykiskt och att de har fått hjälp att se på sin situation med andra ögon. Handläggare har vittnat om att personer, som de tidigare knappt har kunnat föra ett samtal med eftersom de varit i så stor affekt, numera kommer till mötena samlade och orienterade. Genomgående är dock att kvinnorna uttryckt att de hade behov av fler coachningstillfällen och att behovet gällde även framåt i tiden. De var inte "färdiga" efter sex tillfällen utan hade bara kommit en bit på väg. Det är därför viktigt att det finns stadiga bryggor över till andra åtgärder/handläggare som kan ta vid och stötta när projekttiden är slut. Vissa kvinnor hade behov av mer "handfast" stöd t.ex att någon följde med dem till myndigheter eller en praktikplats. Bryggorna verkar inte fungera riktigt bra i dagsläget. Flera av Försäkringskassans handläggare sade sig vara bekymrade över att återkopplingen från projektet inte fungerar riktigt bra efter avslut. Det finns inga utarbetade rutiner för t.ex avslutningsmöten där kvinnorna förs tillbaka till sina ordinarie handläggare och det fortsatta rehabiliteringsarbetet. Det är viktigt att handläggarna får vetskap om det resultat och de idéer som framkommit under coachningsperioden och hur dessa ska kunna förvaltas vidare.

Det kvinnorna framhållit som den viktigaste framgångsfaktorn är bemötandet. Det var det enskilda mötet med coachen som var betydelsefullt eftersom fokus då var helt lagd på den aktuella kvinnan och kvinnan kände då att coachen verkligen lyssnade och brydde sig om henne. Detta gjorde att hon lättare kunde bena upp problemen och börja se framåt.

En stor del av syftet med projektet har varit att lära sig mer om kvinnors ohälsa och hur den kan avhjälpas. Som en del i detta har alla myndigheter och även andra aktörer inbjudits till en seminarierie i Fagersta av Norra Västmanlands Samordningsförbund. Seminarierna har innehållit utmärkta föreläsare i ämnet kvinnors ohälsa, forskningsresultat, berättelser av kvinnor som deltagit i projektet, redovisning av liknande projekt på andra ställen m.m men också stora möjligheter att över myndighetsgränserna diskutera och delge varandra nya och gamla kunskaper om kvinnors ohälsa. Inbjudan skedde även till en stor konferens i Uppsala den 18 maj där temat var kvinnors ohälsa. Denna innehöll också många intressanta föreläsningar och redovisningar av projekt riktade till kvinnor. Sammantaget känns det som om genderperspektivet behöver få ett starkare fokus hos alla aktörer som berörs av ohälsan i samhället. Frågan är hur man lyfter detta till högre nivåer och får ett aktivare synsätt på frågan. Förhoppningen är givetvis att dessa kunskapshöjande tillfällen ska utmynna i diskussioner om strategier och metoder som kan medverka till en minskad ohälsa bland kvinnorna i norra länsdelen. Även politiker bör därför inbjudas till samtalen kring detta.

En annan del i lärandet är den inblick som coacherna faktiskt får i kontakterna med de sjuka kvinnorna. Frågan är om man i slutet av projektet kan se något mönster av t.ex strukturella, kulturella eller sociala faktorer som har påverkan på kvinnors ohälsa. Finns det faktorer som kan hänföras till att de är just kvinnor och ser problemen likadana ut oavsett kvinnornas ålder. Det ska bli mycket intressant att ta del av detta i slutrapporteringen.